

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration
in Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної

науково-практичної конференції

**«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»**

**21-22 квітня
2021 року**

ХАРКІВ 2021

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration in
Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

**ХІІІ Міжнародної науково-практичної конференція
«Європейський вектор модернізації економіки: креативність,
прозорість та сталий розвиток»**

21-22 квітня 2021 року

Харків 2021

Матеріали *XIII Міжнародної науково-практичної конференції* «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» містять результати досліджень науковців та практиків з актуальних проблем модернізації національної економіки за європейським вектором розвитку на принципах прозорості, креативності, стабільності.

Матеріали адресовані науковцям, фахівцям-практикам, здобувачам вищої освіти і зацікавленим питаннями креативної економіки, стартап рухів, ресурсозбереження та енергоефективності, безпеки соціальноекономічних систем, інструментів забезпечення прозорості публічного сектору економіки держави.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – заступник голови, зав. кафедри економіки та бізнесу ХНУБА, д-р екон наук, професор.

Устіловська А.С. – д-р філос. з екон., викладач.

Бредіхін В.М. – канд. техн. наук, доцент.

Тодріна І.В. – канд. екон. наук, доцент.

Відповідальний за випуск:

Д-р філос. з екон. Устіловська А.С.

УДК 001: 330. 34 М34

Рівень розвитку інноваційної діяльності можна виміряти показниками питомої ваги організацій, що здійснюють технологічні інновації коефіцієнтом винахідницької активності (число вітчизняних патентних заявок на винаходи, поданих в Україні, в розрахунку на 10 тис. осіб населення), рівнем інноваційної активності. Доцільно відзначити цілий комплекс індикаторів якості життя населення, таких як реальні наявні доходи населення, чисельність населення з доходами нижче величини прожиткового мінімуму, рівень безробіття, природний приріст чисельності населення, очікувана тривалість життя при народженні, захворюваність населення (всі хвороби), захворюваність дітей віком від 0-14 років (всі хвороби), обсяг витрат на охорону природного навколишнього середовища, у % до ВВП. Всі зазначені показники взаємопов'язані між собою. Наприклад, прискорення темпів економічного зростання неможливо без науково-технологічного розвитку, впровадження цифрових технологій, а від темпів зростання ВВП залежить рівень і якість життя населення. У таблиці 1 наведена система показників, що відображають результати процесу відтворення в українській економіці і дозволяють оцінити ефективність державного сектора з позиції досягнення цілей економічного розвитку.

Розподіл показників на декілька блоків дозволить забезпечити комплексну оцінку декількох напрямків відтворювального процесу.

Література: 1. Длугопольський О. В. Теорія економіки державного сектора: навч. посіб./ О.В. Длугопольський. – К.: Професіонал, 2007. – 592 с; 2. Інноваційні підходи до розвитку регіону в умовах інтеграційних процесів /Л. О. Нрышyna, N. V. Navrylenko – Збірник наукових праць НУК, 2014; 3. Гавриленко Н.В. Податкове стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Н. В. Гавриленко. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2013. – 24 с.; 4. Ставровський Є. Про формування державного сектора економіки / Є. Ставровський// Економіка України. – 1999. – № 7. – С.12–19.; 5. Саліхова О. Б. Ренесанс державної інтервенції у промисловий розвиток і останні світові тенденції та уроки для України / О.Б. Саліхова // 2015. – №9. – С.19–37.; 6. Попович О.С. Феномен бюрократії у контексті науково-технічного та інноваційного розвитку / О.С. Попович // Вісник НАН України. – 2003. – №6. – С.36–47.

ФІНАНСОВА ТА НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРОЗОРОЇ ІНФОРМАЦІЇ ОЦІНКИ СТАЛОСТІ ЕКОНОМІКИ

Д-р екон. наук, проф. Євсєєва О.О.

Український державний університет залізничного транспорту

Досягаючи певних економічних результатів суспільство не зупиняється, а потребує упровадження нових технологій, направлених на подальше підвищення якості життя та економічних результатів. Саме цим і можна пояснити стрімкий розвиток упровадження процесів цифровізації та креативізації економічних процесів. [1] Будь-який бізнес базується на стратегії, що визначає напрям розвитку підприємства, і фінансах, які показують, що підприємство може заробити в процесі реалізації своєї стратегії.

Згідно статті 42 Господарського кодексу України [2] «підприємницька діяльність – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, яка провадиться суб'єктом господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів, а також отримання прибутку».

До поставленої мети підприємство приходять, застосовуючи технології фінансового менеджменту [3]: стратегічний управлінський облік – відбір інформації, необхідної для прийняття тих або інших управлінських рішень; стратегічне бюджетування – інструмент реалізації стратегічного плану.

У загальному випадку існує декілька видів стратегій розвитку підприємства [3]: зростання (зовнішнє та внутрішнє); обмежене зростання; скорочення (відсікання зайвого, скорочення та переорієнтація, ліквідація); поєднання різних видів стратегій.

Усі види стратегій із фінансової точки зору можна оцифрувати за таким критерієм, як вартість компанії (бізнесу). Успішну діяльність компанії, її стратегічну ціль визначають, як правило, через досягнення заданих ключових показників ефективності (KPI, Key Performance Indicators). [3]

Із практичної точки зору стратегія компанії передбачає встановлення та контроль цілей і показників у наступних основних аспектах діяльності компанії [3]: фінанси; клієнти; внутрішні бізнес-процеси; навчання та розвиток персоналу.

Складання фінансової звітності, як проміжної, так і річної, є невід'ємною частиною роботи бухгалтера. Зрозуміло, дуже важливо скласти фінансову звітність, повну чи скорочену, правильно. Однак це не самостійна мета – фінансова звітність є джерелом інформації для подальшого аналізу та прийняття грамотних управлінських рішень. Ось чому її дані повинні бути коректні, а кваліфікований бухгалтер зобов'язаний уміти аналізувати фінансову звітність і надавати пояснення та рекомендації керівникові.

У країнах ЄС, Азії, Україні сьогодні існують директиви та регуляторні акти для великих компаній з розкриття нефінансових показників в своїх щорічних звітах. [4]

Нефінансова звітність – це звіти компаній, де відображені нефінансові показники, а саме показники з корпоративної соціальної відповідальності, або ESG показники (екологічні, соціальні та управлінські). Часто ці звіти називають звітами зі сталого розвитку, або корпоративної соціальної відповідальності. Близько 78% компаній у світі готують нефінансові звіти (дослідження Інституту відповідальності інвесторів). Додатково, все більше компаній (40% на міжнародній арені) почали включати нефінансові показники в щорічні звіти. [4]

Останній тренд – інтегрована звітність, за якою майбутнє, на думку експертів. Інтегрований звіт надає фінансову і нефінансову інформацію, її стратегію та досягнення, стиль управління (з економічної та соціальної точки зору), підкреслюючи зв'язок між цими аспектами в короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоду/ [4]

У рамках гармонізації українського законодавства із європейським, у 2019 році вперше великі компанії України мали готувати звіт про управління за 2018 рік. Це втричі підвищило кількість звітів в Україні серед ТОП-100 великих компаній, але проблема в тому, що в цілому звіт про управління «спустили» на бухгалтерію – для галочки і виконання норми регулятора. Такий підхід суттєво відмінний від європейського підходу, де нефінансові звіти готуються із залученням топ-менеджерів, комунікуються ними серед співробітників та зовнішніх стейкхолдерів, більше того штрафи за невключення нефінансових показників у щорічні звіти також йдуть на топ-менеджера. [4]

Для соціально відповідальних компаній нефінансові звіти – це пошук сенсу і інструмент для того, щоб [4]: продемонструвати місію компанії; показати співробітникам, в якій компанії вони працюють, інвесторам - в яку компанію вони інвестують, а партнерам - з ким вони працюють; налагодити діалог із громадськими організаціями та місцевими громадами.

Українські компанії також починають шукати сенс в звітності, переходячи від просто оприлюднення показників до концептуальних питань.

Звіт компанії – це репутація, підвищення довіри, це інвестиції, тому що інвестори готові зменшувати відсотки в тому числі і завдяки звіту. Враховуючи переваги звітності, для підготовки звіту міжнародні компанії не просто збирають статистичні показники, наприклад проведено 4 круглі столи, а показують свій вплив, для чого і чому ці столи проводились, якого результату досягли і як це впливає на стейкхолдерів. [4]

Компанії мають бути готовими, що дуже скоро навіть потенційні співробітники попросять почитати її нефінансові звіти. Тому нефінансові звіти мають відповідати певним вимогам та критеріям їх складання (авторський погляд, складено за джерелом [4]: сенс звіту; відповідальність; цільова група користувачів; структурованість звіту; читабельність та ілюстративність; кейсовість; доведення впливовості на докільця, економіку та суспільство; корпоративна опосередкованість; PR-комунікативність; зворотність.

Отже, нефінансова звітність є інструментом соціальної відповідальності бізнесу, основна мета якої «допомогти підприємствам вимірювати, зрозуміти та повідомити стейкхолдерам про свою економічну, екологічну, соціальну та управлінську діяльність, а потім встановлювати цілі та ефективніше керувати змінами» [5]. Нефінансовий звіт виступає основною платформою для передачі результатів сталого розвитку та впливів – позитивних чи негативних, що стає реальним підґрунтям для створення соціальних, екологічних та економічних переваг для кожного учасника бізнесу.

Література: 1. Євсєєва О.О. Прикладне значення осучаснення базових положень філософії економіки в умовах цифровізації та креативізації економічних процесів. *Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток*: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 27–28 травня 2020 р.). Харків: ХНУБА, 2020. С. 65–67. 2. Господарський кодекс України від 16.01.03 р. № 436-IV. 3. Річна фінансова звітність на практичних прикладах. *Бібліотека Баланс*: практичне керівництво. № 24. 2019. 4. Навіщо бізнесу звіти зі сталого розвитку: Економічна правда [веб-сайт]. URL : <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/10/31/653160/>. 5. Гамалко О.Б. Нефінансова звітність як інструмент вимірювання соціальної діяльності вітчизняних підприємств. *Статистика України*, № 4, 2017. URL : file:///C:/Users/1/Downloads/su_2017_4_12.pdf

ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Здобувач вищої освіти Ішук В.М.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Протягом останніх десяти років в нашій державі ведеться активна діяльність, що полягає в розбудові, вдосконаленні та приведенні інституту запобігання корупції до існуючих міжнародно-правових стандартів. Така масштабна діяльність пов'язана з тим, що корупція завдає суспільству шкоди в особливо великих розмірах, знижує ефективність діяльності органів публічної влади і підриває їх авторитет, ускладнює економічний розвиток країни загалом. Корупція деформує правосвідомість громадян, створюючи у них уявлення про можливість задоволення особистих інтересів у інший, заборонений законодавством спосіб. Крім того, обраний Україною курс на європейські